

Realizace / uskutečňování / práva

Způsoby realizace :

1. ►► Chování po právu
2. ►► Vytváření právních vztahů
3. ►► Aplikace právních norem
4. ► Uskutečňování interních instrukcí
5. ►► Právní odpovědnost

Faktory ovlivňující realizaci práva

1. ● Právní vědomí
2. ● Právní zásady
3. ● Ostatní, neprávní, normativní systémy
4. ● Motivační faktory

Hodnocení chování fyzických a právnických osob při realizaci práva

---

1. **Objektivním právem aprobované chování** / v souladu s právem /
  - a. **secundum legem** (podle čili na základě zákona) u fyzických i právnických osob
u orgánů veřejné moci současně i **intra legem**

- b. **preater legem** (mimo, vedle zákona)

Zásada legální licence

▶ „Co není zakázáno je dovoleno“

▶ “Právní povinnosti mohou být ukládány pouze zákonem neb na základě zákona a v jeho mezích, omezení základních práv a svobod může stanovit jen zákon“ srov. čl. 2 , a 4 Listiny

2. **Objektivním právem reprobované chování**

- a. **contra legem** (proti zákonu)
- jednání proti liteře zákona
- b. **in fraudem legis** (obcházení zákona)
- jednání (obcházení) smyslu, duchu, účelu zákona

Pozn.

Ve veřejnoprávních vztazích je postižitelné jen jednání contra legem, v soukromoprávních vztazích je postižitelné i in fraudem legis nazývané tzv. zneužitím práva v subjektivním právu.

Právní zásady

Pacta sunt servanda (smlouvy mají být dodržovány)

Nemo iudex in causa sua (nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci)

Neminem laedere (nikomu neškodit)

Suum cuique tribuere /suum cuique/ (každému co jeho jest)

Ignorantia iuris non excusat (neznalost zákona neomlouvá)

Denegatio iusticie (zákaz odmítnutí spravedlnosti)

In dubio mitius /modifikace in dubio pro reo/ (v pochybnostech mírněji, resp.
ve prospěch obžalovaného)

Ne bis in idem (ne dvakrát o téže věci)

Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege (není zločinu bez zákona, není
trestu bez zákona)

Quita non movere (nerušit pokojný stav)

Lex posterior derogat priori (zákon pozdější ruší zákon dřívější)

Právní vědomí

Struktura :

- 1) ▶ individuální
  - ▶ skupinové
  - ▶ společenské

- 2) ▶ de lege lata
  - ▶ de lege ferenda

- 3) ▶ právní ideologie
  - ▶ sociálně-právní psychika

- 4) ▶ znalosti práva

- Funkce :**
- ▶ tvorba
  - ▶ realizace práva

Ostatní (neprávní) normativní systémy

Druhy :

Morálka

Náboženství

Normy politických stran

Normy zájmových skupin

Tradice

Obyčeje

Estetické normy

Etiketa

Sportovní normy

Móda

Odlišnosti :

- ▶ vznik
- ▶ okruh působení
- ▶ sankcionování
- ▶ forma
- ▶ zaměření
- ▶ zánik

Motivační faktory

1. ► **Potřeby**
2. ► **Zájmy**
3. ► **Hodnoty**
4. ► **Zaměřenost**
5. ► **Frustrace, stres**
6. ► **Cíl**

Motivy a motivační proces